

Η Συνθήκη της Λωζάννης και η βάνουση παραβίασή της από τη Τουρκία

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

[download](#) download icon Στις 24 Ιουλίου το 1923 υπογράφηκε η Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης. Μια συνθήκη που μέχρι σήμερα καθορίζει την τύχη της χώρας και την οποία η Τουρκία θέλει επί της ουσίας να καταργήσει.

Τι ακριβώς προέβλεπε αυτή η ιστορική Συνθήκη και πόσο βάνουσα την έχει παριάσει η Τουρκία;

Η Χριστίνα Σ. Φλάσκου Διεθνολόγος, MSc Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές (Πάντειο Πανεπιστήμιο) μας κατατοπίζει.

Της Χριστίνας Σ. Φλάσκου*

Οι διαπραγματεύσεις για την οριστική αποκατάσταση της ειρήνης στην Ανατολή ξεκίνησαν στις 20 Νοεμβρίου 1922. Τελικά, η Συνθήκη Ειρήνης (αποτελούμενη από 5 μέρη με 143 Άρθρα), καθώς και των συνοδευουσών Συμβάσεων - Συμφωνιών - Δηλώσεων και Πρωτοκόλλων (συνολικά 104 Άρθρα), υπογράφηκε στις 24/7/1923 στη Λωζάννη από τους πληρεξούσιους των κυβερνήσεων της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Ιαπωνίας, της Ελλάδας, της Ρουμανίας, του Σερβο-Κροατο-Σλοβενικού κράτους, των ΗΠΑ, της Τουρκίας, της Βουλγαρίας, της Ρωσίας, του Βελγίου και της Πορτογαλίας.

Ειδικότερα, αντιπρόσωποι της Ελλάδας ήταν ο εξουσιοδοτηθείς από την επαναστατική κυβέρνηση Ελευθέριος Βενιζέλος (ζούσε αυτοεξόριστος στο Παρίσι μετά τις εκλογές του 1920) και ο πληρεξούσιος Υπουργός στο Λονδίνο Δημήτριος Κακλαμάνος, ενώ την Τουρκία αντιπροσώπευαν οι Ismet Pacha (Υπουργός των Εξωτερικών), Δωρ Riza Nour Bey (Υπουργός της Υγιεινής και της Κοινωνικής Περίθαλψης - Βουλευτής Σινώπης) και Hassan Bey (πρώην Υπουργός - Βουλευτής Τραπεζούντος).

Τα κυριότερα θέματα που άπτονται των ελληνοτουρκικών ζητημάτων είναι :

1. Καθορισμός των συνόρων στον Έβρο καθώς και των θαλασσίων ορίων που περιλαμβάνουν νήσους και νησίδες που βρίσκονται σε μικρότερη απόσταση των 3 ν.μ από την ακτή (Άρθρο 2, εδάφιο 2, Άρθρα 5 και 6)
2. Επικύρωση των Συνθηκών του Λονδίνου (17-30 Μαΐου 1913) και των Αθηνών (1-14 Νοεμβρίου 1913) σύμφωνα με τις οποίες αποφασίστηκε η κυριαρχία της Ελλάδας επί των νήσων της Ανατολικής Μεσογείου (εκτός των Ίμβρου, Τενέδου και Λαγουσών νήσων -Μαυρυών-) και ιδιαίτερα των Λήμνου, Σαμοθράκης,

Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου και Ικαρίας (Άρθρο 12)

3. Καθορισμός των υποχρεώσεων της Ελληνικής κυβέρνησης για μη εγκατάσταση ναυτικής βάσης ή ανέγερσης οχυρωματικών έργων στα νησιά Μυτιλήνη, Χίο, Σάμο και Ικαρία (Άρθρο 13)

4. Παραμονή των νήσων Ίμβρου και Τενέδου στην Τουρκική κυριαρχία με την υποχρέωση παροχής εγγυήσεων στο μη μουσουλμανικό ιθαγενή πληθυσμό σχετικά με την τοπική διοίκηση και την προστασία των προσώπων και των περιουσιών. Οι κάτοικοι των νήσων αυτών δεν θα συμπεριληφθούν στις συμφωνίες ανταλλαγής Ελληνικών και Τουρκικών πληθυσμών (Άρθρο 14)

5. Εξαναγκασμός για παραίτηση της Τουρκίας υπέρ της Ιταλίας παντός δικαιώματος και τίτλου των νήσων Αστυπάλαιας, Ρόδου, Χάλκης, Καρπάθου, Κάσσου, Τήλου, Νισύρου, Καλύμνου, Λέρου, Πάτμου, Λειψούς, Σύμης, Κω και των νησίδων που εξαρτώνται από αυτές, καθώς και του Καστελλόριζου (Άρθρο 15)

6. Υποχρέωση απόκτησης της Βρετανικής ιθαγένειας από τους Τούρκους υπηκόους της Κύπρου. Σε περίπτωση επιλογής απ' αυτούς άσκησης του δικαιώματος διατήρησης της Τουρκικής ιθαγένειας, τότε θα πρέπει να εγκαταλείψουν την Κύπρο εντός 12 μηνών (Άρθρο 21)

7. Υποχρέωση της Τουρκίας για παροχή προστασίας της ζωής και της ελευθερίας των μη μουσουλμανικών μειονοτήτων (όπως και για όλους τους Τούρκους κατοίκους), της ελευθερίας άσκησης των θρησκευτικών τους αναγκών, της χρήσης χωρίς περιορισμό της γλώσσας τους, καθώς και τους δικαιώματος σύστασης, διεύθυνσης και εποπτείας παντός είδους φιλανθρωπικών, θρησκευτικών και κοινωφελών ιδρυμάτων, σχολείων και λοιπών εκπαιδευτηρίων. Επίσης, η Τουρκική κυβέρνηση υποχρεούται να παρέχει κάθε προστασία στις εκκλησίες, τις συναγωγές, τα νεκροταφεία των μη μουσουλμανικών μειονοτήτων, καθώς και τη διευκόλυνση αυτών για ίδρυση νέων θρησκευτικών και φιλανθρωπικών καθιδρυμάτων.

Τα αναγνωρισθέντα δικαιώματα για τις μη μουσουλμανικές μειονότητες στην Τουρκία ισχύουν και για τις μουσουλμανικές μειονότητες στην Ελλάδα (Άρθρα 37-45)

1. Ρύθμιση θεμάτων περιουσιών, δικαιωμάτων και συμφερόντων των ευρισκομένων στην Τουρκία φυσικών προσώπων, εταιρειών, συνεταιρισμών και ιδρυμάτων, τα οποία αποδίδονται αμέσως στους δικαιούχους (Άρθρα 64-100)

2. Ρύθμιση θεμάτων άμεσης επαναφοράς στην πατρίδα τους των αιχμαλώτων πολέμου και των πολιτικών κρατουμένων, σύμφωνα με την υπογραφείσα Συμφωνία μεταξύ Ελλάδας - Τουρκίας (30 Ιανουαρίου 1923). Επίσης υποχρεώνονται τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη για την προφύλαξη και συντήρηση των νεκροταφείων - τάφων, κοιμητηρίων και αναμνηστικών μνημείων που βρίσκονται στα εδάφη τους (Άρθρα 119-143)

3. Ουδετεροποίηση των "Στενών" και των γειτνιαζουσών ζωνών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η Σαμοθράκη, η Λήμνος, η Ίμβρος, η Τένεδος και οι Λαγούσες νήσοι (Μαυραΐ) (Άρθρο 4 της Σύμβασης για το καθεστώς των Στενών). Σε περίπτωση όμως που κινδυνεύσει η ελευθερία και η ασφάλεια των Στενών και των ουδετεροποιημένων ζωνών από πολεμικές πράξεις, τότε δίδεται το δικαίωμα λήψης όλων των αναγκαίων μέτρων μέχρις ότου παρέλθει ο κίνδυνος, οπότε και επανέρχεται το αρχικό καθεστώς της ουδετεροποίησης (Άρθρο 18 της Σύμβασης για το καθεστώς των Στενών)

4. Καθορισμός των Συνόρων Βουλγαρίας -Ελλάδας -Τουρκίας, καθώς και των ουδετεροποιημένων ζωνών εκατέρωθεν αυτών στη Θράκη (Άρθρα 1-5 της Σύμβασης περί της μεθορίου της Θράκης)

5. Καθορισμός της υποχρεωτικής ανταλλαγής των Τούρκων υπηκόων, ελληνικού ορθόδοξου θρησκειώματος, των εγκατεστημένων στην Τουρκία και των Ελλήνων υπηκόων, μουσουλμανικού θρησκειώματος, των εγκατεστημένων στην Ελλάδα. Στην ανταλλαγή αυτή δεν συμπεριλαμβάνονται οι Έλληνες της Κωνσταντινουπόλεως και οι μουσουλμάνοι κάτοικοι της Δυτικής Θράκης (ελληνοτουρκική Σύμβαση της 30/1/1923)

[Περισσότερα εδώ](#)

*** Η Χριστίνα Σ. Φλάσκου είναι Διεθνολόγος, MSc Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές (Πάντειο Πανεπιστήμιο)**

Πηγή: onalert.gr